

FINLANDS

A2

BYGGBESTÄMMELESAMLING

upphävd

Byggnadsprojekt

FÖRESKRIFTER OCH ANVISNINGAR 1991

M I L J Ö M I N I S T E R I E T

Föreskrifterna i byggbestämmelsesamlingen gäller uppförande av nybyggnader och är förpliktande. Anvisningarna i byggbestämmelsesamlingen är inte förpliktande. Även andra lösningar är möjliga, om de uppfyller kraven i de föreskrifter som gäller byggande (ByggL § 14).

Föreskrifterna i byggbestämmelsesamlingen tillämpas, enligt vad som stadgas i 2 mom., även på ändringar och reparationer som kräver byggnadslov. Detsamma gäller ändringar och reparationer för vilka enligt byggnadsförordningen krävs tillstånd eller för vilka annars krävs godkännande av byggnadstillsynsmyndigheten.

I fråga om ändringar och reparationer skall, utgående från byggnaden och dess användning före ansökan om tillstånd, byggbestämmelsesamlingens föreskrifter tillämpas så som åtgärdens art och omfattning samt byggnadens planerade användning kräver. Det skall dock ses till att säkerheten för dem som använder byggnaden inte äventyras och att de sanitära förhållandena för dem inte försämras (ByggL § 15)

ISBN 951-37-0563-3

Statens tryckericentral
Helsingfors 1991

Byggnadsprojekt

FÖRESKRIFTER OCH ANVISNINGAR 1991

Miljöministeriet har med stöd av § 13 byggnadslagen (557/89) utfärdat föreskrifter och anvisningar (A2) om framläggande av byggnadsprojekt. Föreskrifterna och anvisningarna träder i kraft den 1 mars 1991 och gäller byggande till vilket lov sökts nämnda dag eller därefter. Föreskrifterna ersätter föreskrifterna av den 12 november 1975 om byggnadsritningar (A2), som dock kan tillämpas till den 1 september 1991.

Helsingfors den 1 november 1990

Miljöminister Kaj Bärhund

Avdelningschef överdirektör Sirikka Hautojärvi

Innehåll

- 1 ALLMÄNT
- 2 LOVRITNINGAR
  - 2.1 Huvudritningar
    - 2.1.1 Situationsplan
    - 2.1.2 Planritningar
    - 2.1.3 Sektionsritningar
    - 2.1.4 Fasadritningar
  - 2.2 Föredragningsritningar
- 3 SPECIALRITNINGAR OCH UTREDNINGAR
  - 3.1 Behovet av specialritningar och utredningar
  - 3.2 Arbetsritningar
  - 3.3 Konstruktionsritningar
  - 3.4 Ventilations- och värmeanläggningsritningar
  - 3.5 Ritningar för fastighetens vatten- och avloppsinstallationer
  - 3.6 Utredningar som vid behov kan krävas
- 4 FÖRFARANDE MED HANDLINGAR
  - 4.1 Handlingar
  - 4.2 Framställningssätt

BILAGA 1 Utredningar

BILAGA 2 Instruktioner

1

ALLMÄNT

Föreskrifter

Med beaktande av byggandets beskaffenhet och omfattning samt särdrag framläggs byggnadsprojekten så, att av dem framgår hur planläggningen eller annan planering av jord-dispositionen inverkar på byggandet, hur byggnaden anpassas till platsen och omgivningen, att kraven på säkerhet och hygien uppfylls och att det planerade byggandet även i övrigt sker i enlighet med stadganden och föreskrifter om byggande.

LOVRITNINGAR

2.1 Huvudritningar

Föreskrifter

Huvudritningarna består av situationsplan samt plan-, sektions- och fasadritningar.

2.1.1 SITUATIONSPLAN

Föreskrifter

I situationsplanen beskrivs tomten eller byggnadsplatsen före och efter det planerade byggandet samt den närmaste omgivningen.

I situationsplan visas:

- 1) tomtens eller byggnadsplatsens gränser jämte mått samt i den närmaste omgivningen belägna fastigheters gränser, byggnader och höjdförhållanden, inom områden för vilka plan fastställts, dessutom gränserna för kvarter samt för gatu- och övriga områden;
- 2) fastighetens och de omgivande områdenas beteckningar samt inom planlagda områden planbeteckningarna;
- 3) byggnadens avstånd från gränserna, huvudmått räkade från ytterväggarnas utsidor, och våningstalen, dessutom avståndet från strandlinje när tomten eller byggnadsplatsen gränsar till strand;
- 4) i form av höjdtal och höjdkurvor de för tomtens eller byggnadsplatsens hörnpunkter och gränser, för byggnadens hörnpunkter samt för olika punkter på gårdsplanen planerade och, i den mån uppgifter finns till förfogande, även de officiella och/eller avvägda höjdlägena och höjdförhållandena;
- 5) det lägsta med avlopp försedda planets höjdläge och, i den mån uppgifter finns till förfogande, det allmänna avloppets uppdamningshöjd och vattenmätarens placering;
- 6) tillträdet till gårdsplan, staket, portar, gång- och körvägar, vägar för servicekörning, parkeringsplatser, ramper, trappor och stödmurar;
- 7) lekplatser och områden för utevistelse, planteringar och trädbestånd som bevaras samt områden som skall planteras;
- 8) utrymmen och konstruktioner samt på gårdsplanen belägna platser för användning och underhåll av fastigheten, utgångarna från skyddsrum, underjordiska oljecisterner o.dyl.; samt
- 9) befintliga byggnader och konstruktioner som kommer att bevaras eller rivas.

Anvisningar

Situationen för gårdsplan före byggande och planen visas med höjdtal och höjdkurvor enligt såväl utgångsläget som den planerade situationen, ifall det planerade byggandet ändrar rådande höjdförhållanden på gårdsplanen eller vid gränshörnpunkterna. Vid behov används två olika ritningar. Också utdrag ur baskartan och/eller avvägningssritning kan användas för att visa situationen före byggandet. Den närmaste omgivningen utanför tomtens eller byggnadsplatsens gränser visas i behövlig utsträckning, dock minst tio meter från gränslinjen. I ritningen visas väderstreckets norr samt utsätts namnen på gator och byggnadsplanevägar.

I ritningsbladet återges i textfältet för förklaringar en beräkning av den till byggnadsrätten räknade våningsytan sammanlagt och fördelad våningsvis varjämte planbeteckningarna och -bestämmelserna vid behov förklaras. Byggnadens brandklass visas i ritningen eller anges i textfältet, och vid behov utmärks brandvägen i ritningen. Också ingångarnas placering utsätts vid behov i ritningen.

Ifall fva-situationsplan inte förutsätts, visas vattenledningar och avlopp jämte brunnar, avloppsdragningen från fastighetens gräns till det allmänna avloppet samt regnvatten- och grundvattenbrunnar på situationsplanen. Tillgång till annat bruksvatten och avledande av annat spillvatten samt infart från allmän eller enskild väg beskrivs vid behov i textfältet på ritningsbladet.

Om byggnadsplatsen utanför område med fastställd stads-, byggnads- eller strandplan är av sådan storlek, att byggnadens avstånd från grannfastighetens gräns inte kan visas i situationsplanen, kan byggnadens läge i förhållande till grannfastigheterna på godtagbart sätt vid behov visas på omgivningskarta eller annan ritning i lämplig skala.

2.1.2 PLANRITNINGAR

Föreskrifter

I planritningar beskrivs byggnaden så, att man med beaktande av användningsändamålet, kan bedöma dels planeringen av byggnaden såsom ändamålsenlig, dels dess sociala funktionsduglighet samt därtill användningen av den våningsyta som får byggas.

Planritningar uppgörs över byggnadens våningar, källarvåningar, vind och vid behov vattentak. I planritningen återges de horisontala byggnadsdelarna som projektioner och de vertikala byggnadsdelarna som sektioner.

Ifråga om dimensionering visas huvudmått för byggnaden och dess delar samt, om avstån-

det till närbelägen byggnad är litet ytterväggens avstånd till denna. Rummens och utrymmenas användningsändamål utsätts i ritningen. Brandteknisk sektionering och utrymningsvägar visas och ifråga om utgångar, mått eller antalet filer. I textfältet på ritningsbladet återges en beräkning av den våningsyta i våning eller plan som ingår i byggnadsrätten.

Anvisningar

Till sektionsplan i beskrivningen av vertikala byggnadsdelar väljs fönsterlinjen ovanför fönsterbänken. På planritningarna visas sektionlinjernas läge och projekteringsriktning.

I planritning visas:

- byggnadsdelarna och konstruktionerna samt öppningarna, schakten och slitsarna i dem samt vid behov de områden som förses med nedsänkt tak
- i vilken riktning dörrarna i utgångar och övriga dörrar i utrymningsväg öppnas
- huvudsaklig fast inredning och utrustning.

Höjdlägen för våningar och plan visas, om de är beräknade i höjdtal. Rampernas lutning och måtten för trappornas stigning och stegbredd visas i ritningarna eller anges i textfältet på ritningsbladet.

I bostadsbyggnad visas dimensioneringen av rummen och utrymmena i bostadslägenhet samt hiss-korgarnas mått. I offentligträttsligt samfunds förvaltnings- och servicebyggnader samt i byggnader med affärs- och servicelokaliteter visas hiss-korgarnas mått samt dimensioneringen av WC- och tvättutrymmen för rörelsehindrade. I samlingslokal visas, utöver dimensioneringen i allmänhet, även förbindelsevägens bredd i samlingsrummen.

Ventilationsfunktionen, såsom sätt eller system för lufttillförsel och utsugning, samt uppvärmnings-systemet beskrivs i textfältet för förklaringar på ritningsbladet. Öppningsbara vädringsfönster visas i ritningarna eller anges i textfältet. Alternativt utreds i textfältet vilka fönster som kan öppnas för vädring. Byggnadens brandklass utreds vid behov i textfältet. I planritningarna utsätts vid behov brandposternas placeringar.

2.1.3 SEKTIONS-RITNINGAR

Föreskrifter

Sektionsritningar uppgörs där våningar och plan växlar om. I sektioner visas genomskärningar av byggnadens vertikala och horisontala byggnadsdelar. Beträffande dimensioneringen visas våningshöjderna.

Anvisningar

I sektionsritning visas:

- byggnadsdelarna och konstruktionerna jämte tillhörande öppningar och utsprång
- den existerande och den planerade jordgrunden samt konstruktionerna i byggnadens omedelbara närhet.

Höjdlägen för skärningslinjen mellan markytan och fasadlivet, för skärningslinjen mellan fasadlivet och vattentaket, för taklisten, vattentakets ås eller annan högsta punkt på vattentakets ås i höjdtal eller vid behov som höjdmått från markytan. Ytterligare visas vattentakets lutning. Höjdlägen för våningar och plan visas om de är uträknade i höjdtal. Fria höjden i rum, utrymmen och gångar, totalmått för konstruktionerna i vind-, mellan- och bottenbjälklag, fönsterbänkar-nas och skyddsräckens höjd, fria höjden under utsprång samt fria höjden i genomgångsöppningar och genomfarter visas som höjdmått i ritningarna eller anges i textfältet för förklaringar på ritningsbladet. I skärningsplan belägen brandtekniskt sektionerande byggnadsdel visas.

2.1.4 FASADRITNINGAR

Föreskrifter

I fasadritningar avbildas en byggnad så, att dess lämplighet på tomten eller byggnadsplatsen kan bedömas med beaktande av byggnaden i och för sig samt dess förhållande till omgivande landskap och bebyggda miljö. Fasadritningar görs upp för byggnadens alla sidor jämte synliga delar av vattentakets. Höjdlägen för skärningslinjen mellan markytan och fasadlivet, för taklisten, åsen eller annan högsta del på taket visas i höjdtal eller vid behov som höjdmått från markytan. Dessutom visas vattentakets lutning. I fasadritning visas de synliga ytornas och byggnadsdelarnas material, ytbehandling och färg.

Anvisningar

I fasadritning visas i form av vertikala projektioner:

- ytorna på ytterväggar och vattentak
- fönster, dörrar, luckor och spjalverk
- öppningar, fördjupningar och utsprång
- synliga pelare och bjälkar
- reklam- och andra fasta anordningar som skjuter ut från yttervägg eller vattentak
- ytterplan, skyddstak, balkonger och yttertrappor jämte räck och ledstänger
- taklistlinjen
- husstegar, takstegar, takbryggor och snöhinder

- ventilationsmaskinrum och övriga ovanom vattentaket belägna anläggningar
- skorstenar och skorstenshöjd eller höjdläget för skorstens topp
- planerad markyta och existerande markyta, om den skiljer sig från den planerade
- staket, stödmur samt del av annan byggnad eller konstruktion.

Det väderstreck i vilket fasaden syns anges i ritningen.

2.2 FÖREDRAGNINGSRITNINGAR

Föreskrifter

Lov kan sökas och beviljas på grundval av föredragningsritningar i stället för huvudritningar (51 § 2 mom. och 122 § 2 mom. ByggnF).

Föredragningsritningarna kan bestå av dispositionsplan för området eller ritning som visar objektets läge eller situationsplan eller generell skiss till den samt skissritningar över våningar, övriga plan samt fasader och sektioner.

I föredragningsritningarna utreds byggnadens placering, användningen av tillåten våningsyta och byggnadens omfattning i övrigt, användningsändamålet samt dess inverkan på grannarnas situation och på miljön.

I lov som beviljats på grundval av föredragningsritningar kan bestämmas att före arbetskedets början avges situationsplan samt färdigt uppgjorda fasadritningar, arbetsritningar (plan- och sektionsritningar) eller förminskningar av dem i samma skala som huvudritningarna samt andra ritningar och utredningar.

Anvisningar

Föredragningsritningar är lämpliga att användas bland annat när

- byggnadsobjektet är omfångsrikt och/eller planeringen av byggandet och lokaliteter ifråga om användning och funktioner i detalj är under utredning medan planeringen och byggnadsarbetet pågår
- vid ombyggnad förutsätts att utrymmesplaneringen preciseras exempelvis efter att konstruktioner rivits och undersökts, eller när
- byggnad som rivits eller flyttats uppförs på nytt.

SPECIALRITNINGAR OCH UTREDNINGAR

3.1 Behovet av specialritningar och utredningar

Föreskrifter

Specialritningar och tillhörande utredningar behövs i allmänhet då det ur huvudritningarna och de för avgörande av lov behövliga utredningarna inte tillräckligt tydligt framgår att de krav som ställs på byggandet uppfylls.

3.2 Arbetsritningar

Föreskrifter

Arbetsritningarna omfattar dimensionerade plan- och sektionsritningar för utförande av arbetet.

Anvisningar

I plan- och/eller sektionsritningarna visas utöver det som gäller för huvudritningars plan- och sektionsritningar:

- vattenpunkter
- dörrarnas öppningsriktning
- vatten- och avloppsledningars horisontala kanalutrymmen och/eller åtkomligheten beträffande under bärande bottenbjälklag befintliga vatten- och avloppsledningar, inspektions- och serviceluckor
- serviceruter för i vindsutrymme och på taket belägna ventilationsaggregat och skorstenar, såsom takstegar och -bryggor, samt förbindelserna för underhåll i ventilations- o.a. tekniska utrymmen på andra plan
- snöhindren
- avledandet av regnvatten från vattentak och balkonger.

Höjdlägen samt höjd- och andra mått visas också för:

- rum och utrymmen
- fria utrymmet framför hiss
- avsatserna i trapphus och trappor
- projektionerna av trappor och ramper.

Hisskorgarnas mått, rampernas lutningar, måtten för stigningar och stegbredder i trappor, fönstrens och dörrars storlek samt behövliga trösklar visas i ritningarna eller omnämns i textfältet för förklaringar eller i särskild förteckning.

3.3 Konstruktionsritningar

Föreskrifter

I konstruktionsritningar och i konstruktionsberäkningar påvisas de bärande konstruktionernas hållfasthet och mått för utförande av arbetet. I konstruktionsritningar visas konstruktionernas värme-, fukt- och vattentryck-isolering.

Anvisningar

Konstruktionsritningarna omfattar ritningar för pålning, grundläggning, plan och vattentak samt sektion-, byggnadsdels- och detaljritningar och ritningar för tillverkning, montering och placering av element.

I ritningarna visas:

- jordgrundens och pålarnas bärfkraft
- bärande konstruktioners placering jämte beteckningar, mått och detaljer såsom armeringar, infästningar, anslutningar, hål och fördjupningar
- material- och kvalitetsegenskaper, korrosionsskydd
- hållfasthetsvärden
- brandtekniska egenskaper
- konstruktionernas nyttig last
- vid behov de för den personliga säkerheten viktiga räcken, skyddskonstruktioner, stegars, takbryggor o.dyl. konstruktion.

Utredningar som bifogas konstruktionsplan är exempelvis:

- grundbyggnadsplan jämte grundundersökning
- konstruktionsberäkningar, i vilka utöver de egentliga kalkylerna lämnas uppgift om dimensioneringsgrunderna, konstruktionernas funktionssätt jämte systemsschema, belastningsfallen, stabilitetsanalys samt vid behov utredning om anlitate ADB-program o.dyl. beräkningsgrunder
- specialanvisningar om tillverkningen.

3.4 Ventilations- och värmeanläggningsritningar

Föreskrifter

I ventilationsritningar visas målvärden för inomhusklimatet samt anordnandet av ventilationen och dess funktion jämte kanaler, aggregat och dimensionering.

I värmeanläggningsritningar visas anordnandet av uppvärmningen och dess funktion jämte anläggningar, utrustning och dimensionering.

Anvisningar

Ventilationsritningarna omfattar plan-/nivå-, sektion-, del- och detaljritningar. Funktions-, regle-

rings- och linjescheman (kanalscheman) bifogas ritningarna.

I ritningarna visas ventilationsanläggningens

- kanalers och anordningars placering, isolering och dimensionering
- anordningar, utrymmen och serviceöppningar för rensning och underhåll
- lösningarna gällande brandsäkerheten och de brandtekniska sektionernas gränser.

I funktions- och regleringsscheman visas

- vilka utrymmen ventilationsanläggningens olika aggregat betjänar i byggnaden
- ventilationsanläggningens och anordningarnas funktion under olika väderleks- och belastningsförhållanden.

Värmeanläggningsritningarna omfattar plan-/nivå-, sektion-, del- och detaljritningar. Funktions-, reglerings- och linjescheman bifogas ritningarna.

I ritningarna visas värmeanläggningarnas

- placering och dimensionering.

I funktions- och regleringsscheman anges

- värmeanläggningens och anordningarnas funktion under olika väderleks- och belastningsförhållanden.

Utredningar som bifogas planen för inomhusklimatet är exempelvis:

- utredning om målvärden för inomhusklimatet
- beräkningar av ventilationens dimensionering inkluderande dimensioneringsgrunder såsom exempelvis personantal och luftflöden
- beräkningar av tryckförlusterna i ventilationskanaler
- beräkningar av behovet av avkylning
- beräkningar av ventilationsanordningarnas ljudnivå
- uppvärmningens effektbehov och/eller beräkningar av energibehovet
- beräkning av operativa temperaturen.

3.5 Ritningar för fastighetens vatten- och avloppsinstallationer (Fva-ritningar)

Föreskrifter

I fva-ritningarna visas fastighetens vatten- och avloppssystem jämte anordningar, utrustning och dimensionering.

Anvisningar

Fva-ritningarna omfattar fva-situationsplan, plan-/nivå-, sektion-, del- och detaljritningar. Linjeschema bifogas ritningarna.

I fva-situationsplan visas:

- tomtvattenledningarna och tomtavloppen fram till det allmänna nätets anslutningspunkt (placering, storlekar, material och höjdlägen)
- andra vatten- och avloppsledningar på fastighetsens område (placering, storlekar, material och höjdlägen)
- brunnar, rensningsrör, avskiljare och pumpstationer el.dyl. (placering, storlekar, material och höjdlägen)
- vattenmätarens placering.

I plan-/nivåritningar och behövliga sektionsritningar visas:

- vattenledningarna (placering, dimensionering och material)
- avloppen (placering, dimensionering, material, lutningar och höjdlägen)
- vatten- och avloppspunkterna
- anordningar och utrustning som bör anslutas till vatten och avlopp (pumpstation, avskiljare el.dyl.)
- vattenmätarens placering.

I ritningar visas isoleringarna och värmekablarna.

I linjescheman visas:

- planens höjdlägen
- normflödena och tryckförlusterna i vattenledningsarmatur
- rörnät jämte utrustning
- avloppspunkterna och normflödena
- vatten- och avloppsledningarnas dimensionering.

I envånings bostadsbyggnad kan ovannämnda uppgifter visas i plan/nivåritningar i stället för linjescheman.

Utredningar som bifogas fastighetens vattenlednings- och avloppsplaner är exempelvis:

- beräkningar av vattenledningarnas tryckförluster
- placeringsritning och utredning om objekt som behöver service och underhåll.

3.6 Utredningar som vid behov kan krävas

Anvisningar

Utredningar som kan behövas vid avgörande av lov eller föreskrivs i tillståndsbeslut eller under pågående byggnadsarbete omnämns i bilaga 1.

FÖRFARANDE MED HANDLINGAR

4.1 Handlingar

Föreskrifter

Om byggnadstillsynsmyndigheten ej bestämmer annat, inlämnas ritningar och utredningar i två identiska serier. Handlingar som arkiveras skall vara arkivbeständiga och kunna mikrofilmis.

En serie av de ritningar och utredningar som fogats till beviljat lov eller godkännande returneras till sökanden med anteckning om godkännande. Av övriga ritningar och utredningar returneras en serie försedd med myndigheternas anteckningar.

Om från lov eller godkänd plan önskas avvikelser under byggnadsskedet, inlämnas i behövt antal de ritningar som avvikelserna gäller. På ritningarna antecknar byggnadstillsynsmyndigheten sitt samtycke till avvikelserna. De omarbetade ritningsserierna överlämnas för arkivering före slutsyn.

Varje ritningsblad förses med namnruta (huvudfält). I namnrutan meddelas uppgifter om byggnadsobjektet, projektören och dennas utbildning, ritningens art, skala samt tidpunkt då ritningen uppgjorts. Namnrutan på ritningsbladet förses med projektörens underskrift jämte förtydligande av namnet. På bladet med namnruta reserveras även utrymme för myndigheternas anteckningar.

Anvisningar

En ritningsserie består av ritningsblad (ritningsblanketter), där de olika ritningarna (figurer), beroende på objektets beskaffenhet och omfattning, kan finnas på samma eller olika ritningsblad. Situationsplan visas dock i allmänhet på ett särskilt ritningsblad. Vid sidan av ritningar kan även annat bildmaterial samt text visas.

Som bladformat (blankettens format) för ritningar i anslutning till lov eller godkännande används vertikala hela multipler av SFS-standardens grundformat A4. I andra ritningar kan bladstorleken vid behov skilja sig från hela multipler, men till vertikalt minimimått för en ritning väljs dock måttet för grundformatets A4 längre sida. Om byggnadstillsynsmyndigheten ej föreskriver annat, binds varje ritningsserie samman i vänstra kanten och ritningsbladet viks ihop i format A4 så, att

namnrutan i nedre hörnet till höger i läsriktningen blir synlig. Om endast en del av objektet syns på en ritning, lokaliseras denna del i ett lokaliseringsfigur ovanför namnrutan. Textfältet för behövliga beteckningars förklaringar, andra skriftliga förklaringar samt för förklaringar av eventuella ändringar i specialritning, placeras upptill på namnrutbladet och/eller på bladet vänsterom. I specialritningar ingående del- eller detaljritning samt ritning som beskriver avvikelser under pågående arbete kan vid behov bestå av ett med namnruta försett ritningsblad i format A4.

När datamaterial för ADB-baserad planering används lämnar byggnadstillsynsmyndigheten anvisningar beträffande hur detta material överförs, mottas eller återlämnas till sökanden.

4.2 Framställningssätt

Föreskrifter

Ovidkommande anteckningar får ej finnas i lovrutningar. När ansökan görs om avvikelser från godkända ritningar visas avvikelserna i ritningen och beskrivning av den ges i ritningens textfält för förklaringar. Specialritningarna kan innehålla anteckningar och ändringsspecifikationer som påvisar planeringens förlopp. Huvudritningarnas ritningar samt specialritningarnas plan-, nivå- och sektionsritningar skall vara uppgjorda i angiven skala.

Anvisningar

En ritning kan vara uppgjord med ritstift för streckdragning eller datorproducerad eller ritad med tuschstift eller med streck som på kopia framträder med motsvarande skärpa.

Skalan för ritningarna väljs enligt nedanstående schema.

Situationsplanen uppgörs så att norr är rakt upptill på ritningsbladet. Text som gäller stads- eller byggnadsplanebeteckningar och -bestämmelser kan som avskrift från planen fogas till textfältet för förklaringar på ritningsbladet. När skalan 1:500 används, kan situationsplan uppgöras direkt på transparentkopia av stomkartan på området för ett eller flera grundformat av ritningsbladet beroende på projektets storlek.

På huvudritningarnas plan- och sektionsritningar får också framställningssätt med dubbellinjer användas i de fall då konstruktionsutredning framlagts för avgörande av lov eller då det föreskrivs att sådan utredning skall inlämnas senare. För att framhäva ytor belägna på olika plan kan i fasadritningar användas transparenta gråtoningar.

Om i ritningarna förekommer andra än allmänt nyttjade symboler och beteckningar, förklaras de i textfältet för förklaringar.

Schema Skalor		
ritning	skala	
	primär användning	möjlig användning
huvudritningar och föredragningsritningar: situationsplan ¹⁾ , fva-situationsplan ²⁾ , föredragningsritningar: dispositionsplan och lägesritning el.dyl.	1:500	1:200 1:1000 1:2000
huvudritningar: plan-, sektions- och fasadritningar ³⁾	1:100	1:50
föredragningsritningar: ritningar och scheman över planer, sektioner och fasader	1:100 1:200	1:500 1:400
specialritningar: plan- och sektionsritningar	1:50	1:200 1:100 1:20
detaljritningar	1:20 1:10 1:5 1:1	1:2
Anmärkningar:		
1) situationsplan		
– i allmänhet 1:500		
– vid behov 1:1000 för stora specialobjekt såsom områden för storindustri och stora lager, idrottsområden, underjordiska skyddsrum och andra utrymmen under jord o.dyl.		
2) fva-situationsplan		
– i allmänhet 1:500		
– vid behov 1:200		
3) huvudritningars plan-, sektions- och fasadritningar		
– i allmänhet 1:100		
– vid behov 1:50 för små objekt såsom småhus med högst två bostadslägenheter, fritidsbostäder och bastur		

För att visa isolerings- och brandtekniska egenskaper används följande beteckningar:

- värmegenomgångstal, exempel: k 0,28
- luftljudsisoleringsindex, exempel: 52dB
- brandklass, exempel: B15 B30 A60 A120
- brandbelastningsgrupp, exempel: F <100MJ/m²
F >400MJ/m²

- ytskikts antändlighet/brandspridningsklass exempel 1/I 1/II 1/-
- ytskikten på golv, exempel: obrännbar L
- taktäckningarnas klasser, exempel: K1 K2
- rökventilation: RV
- antal filer, exempel 1f 2f 3f
- attackväg för brandkåren: attackväg
- nödutrymning: NUR
- brandväg (körväg för brandkår): brandväg
- brandpost: BP.

Beteckningarna väljs enligt kravnivån i byggbestämmelserna. Om värdena för de planerade egenskaperna avviker från de i föreskrifterna angivna, kan de först nämnda dessutom anges inom parentes.

I ventilationsritningarna kan system och anläggningar förtydligas med färger på följande sätt:

kanal	färg
uteluft	blå
tilluft	röd
frånluft	gul
förorenad frånluft	brun
återluft	grön
cirkulationsluft	grön
överluft	grön

Byggnads- och lägenhetsregisterdata, i den mån de är kända i lovskedet, visas i form av byggnads-, trapphus- och lägenhetsbeteckningar (identifieringar) i följande ritningar:

- i situationsplan beteckningarna för de byggnader som finns och för dem som kommer att uppföras på fastigheten (byggnadsnumren)
- i planritningar beteckningarna för trapphus (trappbokstav) och övriga ingångar samt lägenhetsidentifieringarna i byggnader med flera än en bostadslägenhet. Ifråga om uppgifterna för byggnadsobjektet antecknas byggnadsnumret i plan- och sektionsritningsbladets namnruta.

Vid sidan av ritningar och annat bildligt material, såsom perspektivbilder och fotografier, kan också miniatyrmodeller, video och datorstödd återgivningsmodell användas för att åskådliggöra ett byggnadsprojekt.

UTREDNINGAR

Utredning	framläggs: (i ritning, i modell o.dyl.)	xx i beskrivning i ord x sekundärt i beskrivning i ord
1 grund för beräkning av våningsyta – påvisande av våningsyta som hänförs till byggnadsrätten	i schema på kopia av huvudritningarnas resp. planritning	x
2a miljöbild/utredning av stadsbild – byggnads placering i miljön	i terrängmodell, miniatyrmodell och/eller i dispositionsplan, i lägesritning, på fotografier, video	
2b planerad yttre färgsättning	på kopior av fasadritningar	
2c fasaddetaljer – ytmaterial, ytbeläggningar el.dyl.	i detaljritningar och/eller i färg-, ytbeläggnings- och materialmodeller	
3 projekt för gårdsplan – anslutning till gata – terrasseringar, stödmurar, trappor, ramper, räck – planteringar, ytmaterial, kantstenar el.dyl.	i situationsplan eller förstora ritning av densamma och i detaljritningar	
4 bilplatsberäkning – grund t.ex. planbestämmelse/utbyggnadsgrad/antal specificering t.ex. invalidbilplatser, service- fordonsplatser el.dyl.	i textfältet för förklaringar i ritningsbladet med situationsplan	x
5 beräkning av lekplatser och vistelseområden	i textfältet för förklaringar i ritningsbladet med situationsplan	x
6 plan för torrläggning av tomt eller byggplats – diken för avledande av ytvatten, täckdikenas placering och lutning, regnvattenbrunnar, kontrollbrunnar, anslutning till grundvatten-/ uppsamlingsbrunn	i situationsplan, fva-situationsplan eller i förstora ritningar av dessa eller i konstruktionsritningar	
7a konstruktionsutredning – typerna av ytter- och mellanväggar samt av botten-, mellan- och vindsbjälklag/ byggnadsmaterial jämte förklarande text/ brandklasser och ytskiktens egenskaper, ljudisoleringsvärden och värmegenomgångstal – dörr- och fönstertyper som skall uppfylla krav på brandsäkerhet, värme- eller ljudisolering – vattentakets konstruktion – rökanalernas genomföringsställen i mellan- och vindsbjälklag som innehåller brännbara byggnadsvaror	byggnadsdelssektioner jämte förklaringar i huvudritningarnas plan- och sektionsritningar eller i form av sektionernas lokaliseringar i ritningarna och såsom sektionstyper jämte förklaringar i textfältet för förklaringar	x
7b grundläggande principer för stomme – grundningsätt – principlösning för bärande stomme jämte laster – stommens väsentliga delar, stabilitet – brandsäkerhet	i huvudritningarnas sektionsritning och i ritnings textfält för förklaringar	x

10

- 7c byggnadsdelars detaljer
- värmeisoleringslösningar
  - ljudisoleringslösningar
  - byggmaterialens egenskaper i fråga om hälsoaspekter
  - brandtekniska lösningar
  - konstruktionen i schaktväggar och i kanal- och rörlitsväggar
  - förband i rökkanalerna, stödprincipen för vägg mellan kanaler, eldstädernas kanalförbindningar

- 8 värmeisoleringsberäkningar (endast om k-värden ej motsvarar fordringarna eller om fönsterarealen överstiger 15 %):
- byggnadsdelarnas värmegenomgångstal motsvarande arealer
  - total fönsterareal i % av våningsytan
  - jämförelse av mantelkonduktanser/ användna värden i förhållande till tabellvärdena

- 9 brandteknisk utredning
- eventuellt automatiskt släcknings-, röksventilation och brandalarmsystem
  - signal- och säkerhetsbelysning
  - brandbelastningsgrupp (för andra än bostadsbyggnader)
  - tillgänglighet till vattentak
  - brandfarlighetsklass/skyddsnivå i industri- och lagerbyggnader

- 10 utredning om utrymningsvägar
- typer av utgångar
  - personantal/beräkning av antalet filer
  - möjlighet till bårtransport

- 11 beaktande av rörelsehindrade
- förbindelser från gårdsplan och invalidbilplatser till ingångar och i lokaliteterna

i arbetsritningars eller konstruktionsritningars detaljritningar

i huvudritningarnas resp. planritning/ i textfältet för förklaringar

i huvudritningarnas situationsplan och resp. planritning/ i textfältet för förklaringar

i huvudritningarnas resp. planritning/ i textfältet för förklaringar

i schema på kopior av huvudritningarnas situationsplan och planritningar

XX

x

INSTRUKTIONER

Ritningsbladens storlek, ritningens disponering, viking och nomenklatur: standarderna SFS 4926, 4732, 4724, 2871, 3201

Mikrofilmbeständiga ritningar: standard SFS 4721

Skala, beteckning och dimensionering: standarderna SFS 4394, 4723, 4725, 4726

Linjer: standard SFS 4733

Symboler, bestämmingar, anteckningar, beteckningar och identifieringar: standarderna SFS 4722, 4727, 4729, 4730, 4731, 4734 och 3201

Planer och handlingar som gäller byggnadsvara i bärande konstruktioner: ByggBs B4, B5, B6, B7, B8 och B10

Planer för ventilationsanläggningar: ByggBs D2

Beteckningar på VVS-ritningar: ByggBs D4

Byggnads- och lägenhetsregisterbeteckning: statsförvaltningens standard VHS 1024

Den som utarbetar en byggnads- eller specialplan skall ha tillräcklig utbildning och erfarenhet med hänsyn till planeringsuppgiftens art och de krav som den ställer inom det planeringsområde som uppgiften avser.

En enkel byggnad kan även planeras av en person som inte har den kompetens som anges 1 mom. men som anses ha tillräckliga förutsättningar för att utföra planeringsuppgiften (147 b § ByggnF).

Byggnadslov skall sökas skriftligen. Till ansökan skall, till den del tillståndsmyndigheten inte innehar handlingarna, fogas

1) utredning om att sökanden innehar tomten eller byggnadsplatsen,

2) utdrag ur baskartan över området, på stads-, byggnads- eller strandplaneområden dock utdrag ur en sådan plan, utdrag ur fastighetsregistret och tomtkarta samt

3) huvudritningar som har gjorts och undertecknats av en kompetent planerare.

Enligt byggnadsnämndens prövning kan ett tillståndsärendet behandlas också på grundval av annan utredning, om till ansökan har fogats sådana byggnadsritningar som är nödvändiga för bedömning av projektet, såsom utredning om byggnadens placering, om användningen av den våningsyta som får byggas och om byggnadens omfattning i övrigt, ändamålet för dess användning samt dess inverkan på grannarnas situation och på miljön. För att byggnadsarbetet skall kunna inledas eller fortsättas krävs dock att den myndighet som nämnts i tillståndsbeslutet har godkänt utredningen eller planen för arbetsskedet.

Vid behov kan av sökanden också krävas andra slags utredningar som är nödvändiga för bedömning av ansökan. Om det behövs för bedömning av ansökan, planen, utredningen eller byggnadsarbetet, kan byggnadsnämnden av särskilda skäl kräva att sökanden skall uppvisa en sakkunnigs utlåtande.

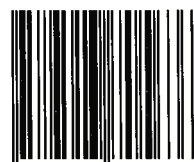
Sökanden skall i samband med ansökan om tillstånd lämna de uppgifter om byggandet, byggnaderna och lägenheterna som kommunen med stöd av 7 b § lagen om befolkningsböcker skall ge för hemortsregistret och den officiella statistiken (51 § ByggnF, dessutom obs. 122 § och 137 § 2 mom. ByggnF).

I byggnadslovet eller av särskilda skäl medan byggnadsarbetet pågår kan föreskrivas att specialritningar och utredningar skall tillställas byggnadstillsynsmyndigheten. Miljöministeriets beslut om typgodkännande ersätter nämnda utredningar och ritningar till den det ärendet skall anses vara utrett i beslutet om typgodkännande (61 § 3 mom. och 127 § ByggnF).

En byggnadsinspektör eller en annan tjänsteinnehavare som nämns i instruktionen kan medan byggnadsarbetet pågår samtycka till avvikelser från den plan som har godkänts i tillståndsbeslutet, om det med beaktande av avvikelsernas art och av de stadganden och föreskrifter som gäller prövningen av tillståndet inte är fråga om någon väsentlig ändring av tillståndet och om avvikelserna inte påverkar grannens situation. De justerade ritningarna skall vid behov före slutsynen tillställas byggnadsnämnden för godkännande (149 a § ByggnF).

VAPK-FÖRLAGET
POSTFÖRSÄLNINGEN
PB 516, 00101 HELSINGFORS
Tfn (90) 566 0266, växel (90) 566 01
Telefax (90) 566 0380, telex 123458
BOKHANDLARNIA I HELSINGFORS:
Annegatan 44, växel (90) 1734 2012
Södra esplanaden 4, tfn (90) 662 801.

9 789513 705633

ISBN 951-37-0563-3